

OTSUS

31.07.2019 nr 5-5/2019-041

Koondumisele nr 25/2019 Baltic Maritime Logistics Group AS / OÜ Stivis loa andmine

1. Koondumine

19.07.2019 esitas Baltic Maritime Logistics Group AS (registrikood 10682650) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Baltic Maritime Logistics Group AS ning füüsiline isik [AL] (isikukood [...]) ja OÜ Janliko (registrikood 10057751) 17.07.2019 osahingu osade müügilepingu ja ostueesõigusest loobumise lepingu. Lepingute kohaselt omandab Baltic Maritime Logistics Group AS [AL]'lt ja OÜ-lt Janliko 100% OÜ Stivis osadest, mille tulemusel omandab Baltic Maritime Logistics Group AS valitseva mõju OÜ Stivis üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 19.07.2019 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle omandatakse valitsev mõju.

Seega on koondumise osalisteks Baltic Maritime Logistics Group AS ja OÜ Stivis.

Baltic Maritime Logistics Group AS (edaspidi BMLG) on kontserni valdusettevõtja, kelle aktsionäreideks on füüsilised isikud [AV] (isikukood [...]; aktsiakapital 13%), [AR] (isikukood [...]; aktsiakapital 21,75%), [KN] (isikukood [...]; aktsiakapital 21,75%) ning äriühingud Prologistics OÜ (registrikood 11682652; aktsiakapital 21,75%) ja Prolis Grupp OÜ (registrikood 10821471; aktsiakapital 21,75%). Prologistics OÜ ja Prolis Grupp OÜ üle omab valitsevat mõju füüsiline isik [TN] (isikukood [...]).

BMLG kontserni kuuluvad alljärgnevad tütar- ja sidusettevõtjad:

- Hansa Shipping AS on kontsern, mis tegeleb kaubalaevadesse investeerimise, kaubalaevade prahtimise, mehitamise ja tehnilise teenindamisega. Kontsern opereerib 25 oma ja 6 prahtitud laevaga.
- CF&S Estonia AS on kontsern, mille tütarettevõtjad osutavad Baltikumis, Soomes, Poolas, Venemaal ja Kasahstanis kaupade ekspedeerimise, liini- ja laevaagendi-, laevade prahtimise, tolliagendi- ning lao- ja jaotuslogistikateenuseid. Kontsern opereerib oma raudteeveeremi ja konteineritega.
- Transocean Eesti OÜ on kontsern, mille tütarettevõtjad Baltikumis, Venemaal ja Valgevenes esindavad erinevaid laevaliine ja osutavad ekspedeerimisteenuseid.
- JTH Eesti OÜ osutab ülegabariidiliste ja raskete veoste autoveoteenuseid Baltikumis ja Skandinaaviamaades.
- Kunda Sadam AS osutab Kunda sadamas erinevaid sadamateenuseid, sh laevade sildumisteenust, veeliikluse korraldamist akvatooriumil ja sissesõiduteel, veesõidukite pukseerimist ja jäämurdmist akvatooriumil. Kunda sadama kaudu toimub kaubavedu puistlasti (nt hakkepuut, killustik jms), segalasti (nt ümarpalk) ja vedellasti osas.
- ESTEVE AS (osalus 90%) osutab kaupade ladustamise, laadimis- ja lossimisteenuseid ning laevade agenteerimise teenuseid Paldiski Lõunasadamas ja Tallinna Vanasadamas (viimases üksnes sõidukite liikluse korraldamine ja treilerite lastimine-lossimine).
- Salacgrivas Nord terminals SIA (osalus 85%) osutab kaupade ladustamise ning laadimis- ja lossimisteenuseid Läti Vabariigis Salacgriva sadamas.
- Autolink Baltics AS (osalus 50%) on kontsern, mille tütarettevõtjad Eestis, Leedus, Soomes, Venemaal ja Kasahstanis osutavad sõiduautode ladustamise ja müügieelse ettevalmistamise ning maantee- ja raudteeveoteenuseid Euroopa Liidu ja SRÜ territooriumil. Kontsern opereerib oma raudteeveeremi ja treilerveokitega ning omab PDI-keskusi Paldiski Lõunasadamas.
- Mann Lines OÜ (osalus 50%) on kontsern, mille tütarettevõtjad Eestis ja Leedus osutavad liiniagendi teenuseid Ro-Ro tüüpi alustele ja konteinerlaevadele.

OÜ Stivis on Eestis registreeritud ettevõtja, kelle osakapital kuulub koondumiseelselt füüsilisele isikule [AL]'le (51,7%) ja aktsiaseltsile Janliko (48,3%). OÜ Stivis põhitegevuseks on stidoriteenuste osutamine (kaupade lastimine, lossimine ja ladustamine). OÜ Stivis käitleb puistlasti (killustik, turvas, vili jms) Muuga sadamas. OÜ Stivis käitleb põhiliselt kohalikke eksport- ja importkaupu (transiitkaupade käitlemist praktiliselt ei toimu) ning ei paku konteinerterminali teenust, ülegabariidiliste ja Ro-Ro tüüpi alustele kaupade käitlusteenust ega laevade sildumisteenust.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Vastavalt KonkS § 24 lõikele 7 juhul, kui eelneva kahe aasta jooksul on üks ja sama ettevõtja või samasse kontserni kuuluv ettevõtja omandanud valitseva mõju ettevõtjate üle, kes tegutsevad Eestis ühes ja samas majandusharus, peab selle ettevõtja käive, kelle üle omandatakse valitsev mõju, sisaldama ka nende ettevõtjate käivet, kelle üle on valitsev mõju omandatud koondumisele eelneva kahe aasta jooksul.

BMLG on eelneva kahe aasta jooksul omandanud valitseva mõju erinevate laadungikäitlusega sadamates tegutsevate ettevõtjate üle (Kunda Sadam AS, Palgardi Kraana OÜ ettevõtte osa ja PK Terminal OÜ ettevõtte osa), kes tegutsevad samas majandusharus, kui käesoleva tehinguga omandamisel olev OÜ Stivis. Seega lähtudes KonkS § 24 lg 7 sätestatud täiendavast käibekriteeriumist, ületavad koondumise osaliste käibed KonkS § 21 lg 1 sätestatud käibemäärasid ning koondumine kuulub kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi Juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15% ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt tegelevad mõlemad koondumise osalised stividoriteenuste osutamisega. BMLG kontserni kuuluv ESTEVE AS osutab stividoriteenuseid Paldiski Lõunasadamas ja Kunda sadamas. OÜ Stivis osutab stividoriteenuseid Muuga sadamas.

Seega kattub koondumise osaliste tegevus horisontaalselt stividoriteenuste osutamisel.

Koondumise osaliste tegevustes on ka vertikaalseid seoseid, kuna BMLG kontserni kuuluv CF&S Estonia AS pakub laevaagendi teenuseid ning korraldab klientidele kaupade ekspedeerimist ning merevedu.

Kuna koondumise osaliste poolt Eesti sadamates ühiselt käideldavate kaupade osakaal ei ületa 15%, jätab Konkurentsiamet kaubaturgude täpse piiritluse lahtiseks. Samas hindab Konkurentsiamet käesoleva koondumise puhul koondumise osaliste positsiooni sadamateenuste valdkonnas üldiselt.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

MTÜ Eesti Sadamate Liidu 2018. aasta koondandmete¹ kohaselt oli Eesti sadamaid läbivate kaubavoogude maht kokku 36 141 tuhat tonni. Koondumise osalise BMLG kontserni kuuluva ESTEVE AS-i poolt käideldavate kaupade maht 2018. aastal oli Paldiski Lõunasadamas [...] tuhat tonni ja Kunda sadamas [...] tuhat tonni, mis moodustab Eesti sadamaid läbivast kaubavoogude mahust ligikaudu [5-10]%. Koondumise osalise OÜ Stivis poolt käideldavate kaupade maht Muuga sadamas 2018. aastal oli [...] tuhat tonni, mis moodustab Eesti sadamaid läbivast kaubavoogude mahust ligikaudu [0-5]%. Seega ei ületa koondumise osaliste poolt Eesti sadamates ühiselt käideldavate kaupade osakaal 15% ning tegemist ei ole horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubaturgudega.

Suurem osa Eesti sadamate kaudu toimuvast kaubaveost toimub AS-ile Tallinna Sadam kuuluvate kaubasadamate (Muuga sadama, Paldiski Lõunasadama) ja AS-i Sillamäe Sadam kaudu. Koondumise teate kohaselt enamus kaubasadamaid pakuvad stividoriteenuseid ise, „landlord“-tüüpi sadamad annavad aga maa stividoriteenuseid pakkuvate operaatorite kasutusse, seega võib ühes sadamas tegutseda paralleelselt mitu operaatorit. Näiteks Muuga sadamas, kus tegutseb koondumise osaline OÜ Stivis, pakub teenuseid kokku 16 operaatorit², sh puistekaupade osas lisaks OÜ-le Stivis pakuvad veel teenuseid Aktsiaselts MGT MUUGA GRAIN TERMINAAL, AS DBT, HHLA TK Estonia AS. Eesti sadamate kasutuses olev vaba võimsus võimaldab turule tulekut ka uutele operaatoritele, näiteks hakkab Muuga sadamas teenuseid osutama PK TERMINAL OÜ.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturgude struktuur. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Baltic Maritime Logistics Group AS ja OÜ Stivis koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse

¹ <http://www.sadamateliit.ee/statistika/#tab-id-8>

² <https://www.ts.ee/terminalide-operaatorid>

seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 31.07.2019 otsuse nr 5-5/2019-041
ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja jäetud
ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud
nurksulgudega.*

/Svetlana Ljutova/ 31.07.2019